Nr. 27.

Warszawa

$\frac{24 \text{ czerwca}}{6 \text{ lipca}}$ 1867 r.

Wychodzi w każdą sobotę.

Redakcja przy alei Jerozolimskiéj Nr. 1574b.

MERKURY

dodatek tygodniowy do Ekonomisty.

TYDZIEŃ FINANSOWY.

Naciągnięty stan pokoju europejskiego budzi obawy; spokojna atmosfera polityczna zaczyna znów być duszną; zjazd paryski, zamiast przepowiadanego kongresu, mocniéj uwydatnia sporne kwestje. Agitacja przeciwko Prusom wzmaga się we Francji; rozciągnięcie związku celnego do całych Niemiec okazuje politykę Bismarka sprzeczną z traktatem pragskim, i stwierdza jego dowcipne określenie znaczenia linji Menu: „Jestto, powiedział on, krata postawiona w rzece, która wcale nie przeszkadza żeby woda płynęła."

Kwestja wschodnia, według wyrażenia Gazety Augsburskiéj, przedstawia się w Paryżu w żywym obrazie: Sułtan, Napoleon i książe Walji — to główne figury obrazu.

Mowa Napoleona przy rozdaniu nagród wystawcom powiedziana, chociaż pokojowa, nie była wszakże uspokajającą: zaintrygowała nawet wzmianka o drażliwości narodu, gdy chodzi o honor i ojczyznę.

W Austrji, pomimo że system Beust'a zyskuje w ogóle na wziętości, widzimy na lewéj stronie medalu zamknięcie sejmu zagrzebskiego i mianowanie Gablenz'a jeneral-gubernatorem Kroacji, a wreszcie w pewnych sferach wielkie rozdrażnienie i zażalenie przeciwko Napoleonowi, z powodu wiadomości z Mexyku o rozstrzelaniu Maxymiljana.

Wszystko razem wziąwszy, trudno się dziwić, że barometry giełdowe zniżają się, że ruch pomyślny targów finansowych jaki się objawił przed zjazdem paryskim, obecnie zatrzymał się, a nawet przeszedł w prąd wsteczny. Renta francuska w ciągu tygodnia straciła 1%, włoska 2%; nawet konsole angielskie spadły, chociaż bardzo mało, bo o $^1/_8$ %. Kredyt ruchomy stracił jeszcze 20 fr. (355).

W Izbie włoskiéj sprawy finansowe są dziś na pierwszym planie. Układ o dobra kościelne znajduje silną opozycję. Komisja finansowa Izby proponuje opodatkowanie renty długu publicznego, w stosunku 10% (50 centimów od 5-u fr.),—co byłoby prostą konwersją renty na $4^1/_2$ %-wą. Ministerstwo przeciwne jest temu projektowi, upatrując w nim ruinę kredytu publicznego Włoch. Jedną z propozycyj ministerstwa jest konwersja dróg żelaznych, a to przez skapitalizowanie wsparć i zamianę akcij i obligacij na rentę.

Giełda warszawska w dalszym ciągu cofa się. Tylko obligi skarbowe i pożyczka premjowa podniosły się w kursie. Waluta obniżyła się, jak to widać na monetach i wexlach.

na Berlin ...	2 m.	$118,^4$	—doraźnie	119
„ Paryż....	„	119	„	$119,^5$
„ Londyn..	3 m.	$117,^6$	„	$118,^2$

KURSA GIEŁDY,

w tygodniu 28 czerwca—4 lipca.

	Stopa %	RÓWNIA (pari)	Piątek 28 czerw.	Sobota 29 święto	Poniedz. 1 lipca	Wtorek 2	Środa 3	Czwar. 4	Stosunek do równi na 100
			CENA RZECZYWISTA W TYGODNIU — Ruble						
1. Papiery publiczne.									
a) Rządowe.									
Polskie.									
Obligi Skarbowe (r. 100. 150. 500)	4	100	75,25	.	.	.	.	.	75 1/4
Bilety Skarbu Kr. Pol.	4,32	100	.	.	.	.	.	.	.
Obligacje cząstk. (zł. 500) z kup.	4	75	102	.	.	.	.	.	136
Cert. ban. na obl. cz. *A* (z. 300) z kup.	5	45	51	.	.	.	.	.	113 1/3
„ „ „ *B* (z. 200)	0	30	27	.	.	.	.	.	90
	5	30	34,33	.	.	.	.	.	114 2/5
Dow. Kom. Cen. Lik. (różne sumy)	0	100	*56	.	.	.	.	.	*56
Listy likwid. (r. 100. 250. 500. 1000)	4	100	59,33	.	59,17	58,67	59	58,83	58 5/6
kupon	.	.	.	.	.	.	.	0,37 7/9	.
Ruskie.									
5-ta pożyczka (500)	5	100	*72,50	.	.	.	.	.	*72 1/2
6-ta pożyczka	5	100	.	.	.	.	.	.	.
Pożyczka premjowa z 1864 r.	5	100	114	.	114,25	114,33	114,50	114,50	114 1/2
„ „ z 1866 r.	5	.	106,25	.	106,50	106,83	106,75	107	107
Metaliki (300) lutowe	4	100	99,83	.	99,83	100	100	100	100
Metaliki (300) sierpniowe	4	100	100	.	100	100,17	100	100	100
Bilety banku Pańs. (100 i wyżéj)	5	100	76,75	.	.	.	.	.	76 3/4
b) Towarzystw i Spółek.									
Polskie.									
Listy Zast. (30. 75. 150. 750. 3000)	4	100	78,75	.	78,75	79	78,67	78,67	78 2/3
„ „ „ ser. 2	4	100	70,67	.	70,50	70,50	70,67	70,83	70 5/6
kupon	.	.	.	.	.	.	.	0,13 1/3	.
Akcje Dr. Żel. W-W. (100)	diw.	60	.	.	.	.	.	.	.
„ „ W-B. (100. 150)	4	100	.	.	56,17	56	56	.	56
„ „ Teresp. (100)	5	100	.	.	.	84	.	.	84
„ „ Łodzk. (100)	5	100	.	.	.	.	.	*84	*84
Rus.									
Akcje Gł. Tow. Dr. Ż. (125)	5	125	.	.	.	.	.	.	.
Obligacje „ „	4 1/2	100	*112	.	.	.	.	.	*89 3/5
2. Wexle.									
Berlin (Tal. 100) 2 mies	.	92,857	109,35	.	108,45	109,35	109,30	109,95	118 2/5
Gdańsk (100) „	.	92,857	108,90	.	108,30	109,20	109,35	109,80	118 1/5
Hamburg (M. B. 300) „	.	140,855	.	.	.	.	.	.	.
Londyn (Ł. 1) 3 „	.	6,304	7,47	.	.	7,42	.	.	117 2/3
Paryż (Fran. 300) 2 „	.	75,214	.	.	.	.	.	*89,55	*119
Wiedeń (Gul. 150) „	.	92,857	.	.	.	.	.	*89,55	*96 2/5
Petersburg (Rub. 100) 1 „	.	100	99	.	99	.	.	.	99
3. Monety.									
Półimperjał	.	5,15	6	.	5,90	.	.	6,05	117 1/2
Napoleondor	.	5	5,90	.	5,80	.	.	5,95	119
Dukat holenderski	.	3	3,35	.	3,40	.	.	3,45	115
Rubel srebrny	.	1	1,12	.	1,10	.	.	1,12	112
Talar pruski	.	0,92.857	1,11	.	1,10	.	.	1,11	119 1/2
Gulden austrjacki	.	0,62.906	0,60	.	0,60	.	.	0,60	95 1/3

STOPA SKUPU:	Warszawa.	Petersburg.	Londyn.	Paryż.	Wiedeń.	Berlin.	Frankfurt.	Amsterd.
bankowa:	6%	7 (10)	2 1/2	2 1/2	4	4	3	2 1/2
giełdowa:	—	7 1/2 (9)	2 1/2	2 1/2	4	3	2 1/4	2 1/2

STAN OPERACIJ BANKU POLSKIEGO.

	w d. 25 czerwca (rubli)	w ciągu tygod. przyb. (+) ub. (—) (rubli)	w d. 2 lipca (rubli)
1. Skup: Portfel wexli kraj. w Warsz.	1.842.523, 48½	+ 120.056, 21½ — 217.646, 37	1.744.933, 33
1. Skup: Portfel wexli kraj. w Łodzi. .	186.240, 17½	+ 20.246, 80 — 13.051, 76	193.435, 21½
1. Skup: Portfel wexli kraj. w Włocł.	68.161, 65	.	68.161, 65
1. Skup: Portfel „ zagranicznych	434.520, 93½	+ 77.199, 85½ — 12.491, 48½	499.229, 30½
2. Zaliczenia na papiery publiczne . . .	1.100.515, 33	+ 10.331, 96 — 42.775, 96	1.068.071, 33
3. „ na zast. towarów a) wełny .	166.473, 10	+ 149.215, 54 — 6.126, 94	309.561, 70
3. „ na zast. towarów b) in. tow.	297.133, 94½	+ 631, 89 — 4.252, 40	293.513, 43½
Łącznie (3)	463.607, 04½	+ 139.468, 09	603.075, 13½
4. „ „ kosztowności . .	621.750, 82	+ 13.687, 75 — 5.039, 20	630.399, 37
5. Otwarte kredyta	5.332.103, 00½	+ 747.172, 73½ — 551.242, 35½	5.528.033, 38½
6. Kasa: Monety srebrne	2.696.285, 47½	— 2.688, 26¾	2.693.597, 20¾
6. Kasa: „ złote	7.737, 10	.	7.737, 10
6. Kasa: Bilety Banku Polskiego	732.765, .	— 14.850, .	717.915, .
6. Kasa: „ Kred. Cesarstwa	528.387, .	+ 31.986, .	560.373, .
Łącznie (6)	3.965.174, 57½	+ 14.447, 73¼	3.979.622, 30¾

BILANSE BANKÓW FRANCUSKIEGO I ANGIELSKIEGO,
w d. 20/21 czerwca 1867 r.

STAN CZYNNY

	B. francuski. (franków)	B. angielski (franków)
Fundusz metaliczny	870.525041	547.069250
Portfel	476.629067	462.908700 (Portfel i Zaliczenia razem)
Zaliczenia na złoto i rozm.	85.412783	
Pożyczki na zast. pap. publ. akcij, oblig. i in.	85.411800	322.157850
Dług skarbu i inne wart. .	157.300430	375.000000
	1.675.279121	1.707.135800

STAN BIERNY

	B. francuski. (franków)	B. angielski. (franków)
Bilety w obiegu	1.040.523125	567.491750
Przekazy z term. kilkod. .	23.830202	10.607725
Rachunki bieżące prywatne	335.547969	424.699300
Rachunki bieżące skarbowe	38 773612	262.509775
Kapitał zakładowy	182.500000	363.825000 (Kapitał i Zysk razem)
Zysk do kapit. doliczony .	7.044776	
Inne bierniki	47.059437	78.002250
	1.675.279121	1.707.135800

SKAZÓWKI I FAKTA BIEŻĄCE.

— **Droga żelazna Wiktora Emanuela** dzieli się na dwie części — francuską (sabaudzką) i włoską (tessińską), schodzące się w tunelu góry Cenis.

Co do drogi — obie części były dotąd w ręku kompanji włoskiéj, pod gwarancją obu rządów i w stosunku solidarności, tak iż skoro jedna z nich przeniesie w dochodzie 4½ % kapitału włożonego, przewyżka przelewa się na rzecz drugiéj. Obecnie po dyskusji w Izbie prawodawczéj uchwalono odkupienie części francuskiéj na rzecz kompanji lyońskiéj, za sumę 44½ milj. fr., i wszelka solidarność ustaje. Kompanja lyońska zobowiązała się dokończyć linję, t. j. zbudować 21 kilometrów od St.-Michel do tunelu.

Co do tunelu, według objaśnień danych Izbie przy dyskusji, na całą długość 12.220 metrów, przebito z obu stron 6.984 (ze strony włoskiéj około 4.500), a zatém pozostaje do przebicia 5.236 metrów. Praca ta, przy szybkości dotąd praktykowanéj, skończona będzie za lat 4.

— **Droga żelazna przez Costa-Rica**, — *dla połączenia oceanu Wielkiego z Atlantyckim.* Jeszcze w latach 1851 i 1852 kilku przedsiębierczych Niemców zajmowało się planem kolonizacji w środkowéj Ameryce. Szczególniéj zwracano uwagę na republikę Costa-Rica, a zwłaszcza jéj port Limon. Duszą przedsięwzięcia byli baron Bülow z Prus, Ed. Delius z Bremy i młody inżenier Kurtze. Usiłowania tych ludzi na miejscu, z powodu nieprzezwyciężonych przeszkód, spełzły na niczém, nie pozostały wszakże bez wpływu na dalszy los republiki. Kurtze, pomimo doznanych niepowodzeń, pozostał w Costa-Rica. Wyniesiony pó-

żniéj na jeneralnego dyrektora robót publicznych, wypracował, po kilkoletnim mozole, projekt połączenia drogą żelazną portu Limon przy oceanie Atlantyckim z portem Caldera przy brzegu oceanu Spokojnego. W roku zeszłym doczekał się zatwierdzenia tego projektu i z polecenia rządu swego zawiązał w New-York'u towarzystwo akcijne, któremu projektowaną drogę ustąpiono. Na czele stowarzyszenia stoi sławny amerykański jenerał **F r e m o n t**; sekretarzem jest Niemiec **A u f e r m a n n**. Aktem nadawczym zawarowano ukończenie drogi w ciągu lat sześciu.

Costa-Rica różni się od wszystkich innych drobnych republik, z hiszpańskich posiadłości w Ameryce powstałych, wewnętrzną spokojnością, dobrą skarbowością, w ogóle kwitnącemi i postępowemi stosunkami ekonomicznemi. Główne jéj place handlowe znajdują się na projektowanéj linji drogi, łączyć mającéj dwa oceany, a położonéj na takiéj wysokości, na jakiéj klimat umiarkowany sprzyja rozwojowi sił fizycznych i umysłowych. Droga taka przerzynająca cały kraj i łącząca z sobą najważniejsze punkta handlowe, wielkie obiecuje korzyści, zwłaszcza że dotychczasowe połączenie oceanów przez międzymorze Panama mniéj przedstawia dogodności. Po ukończeniu projektowanéj drogi, cały handel zwróci się na zdrowszą linję Limon-Caldera.

Najważniejszym płodem republiki Costa-Rica jest kawa, któréj wywóz dziś do 100.000 cent. rocznie dochodzi, a z ułatwieniem środków przewozowych niewątpliwie znacznie się podniesie.

— **Zwierzęta domowe w Stanach Zjednoczonych północnéj Ameryki.** Według ścisłych obliczeń podanych przez departament rolnictwa, znajdowało się we wszystkich Stanach w d. 1 lutego r. b.

	sztuk	*wartości dolarów*
Koni	5.401263	429.271800
Mułów	882386	76.940000
Osłów	11.318900	243.351000
Krów dojnych i owiec ..	39.385000	132.770000
Świń	24.693000	134 111000

— **Wydobycie złota i srebra w r. 1866.** Według sprawozdania złożonego przez p. James'a Taylor ministrowi finansów Stanów Zjednoczonych, wartość wydobytego w r. 1866 złota i srebra, na dolary obliczona, wynosiła:

	złoto	*srebro*	*razem*
W Stanach Zjedn.	60.000000	20.000000	80.000000
„ Mexyku i połud. Ameryce	5.000000	35.000000	40.000000
„ Australji	60.000000	1.000000	61 000000
„ angiel. Ameryce	5.000000	500000	5.500000
„ Syberji	15.000000	1.500000	16 500000
„ innych krajach.	5.000000	2.000000	7.000000
łącznie	150.000000	60.000000	210.000000

— **Études sur les revenus publics. Impôts sur les actes.** *Première partie, par* **B e z o b r a z o w**, *membre de l'academie impériale de St.-Pétersbourg* (*In 4-o de 52 pag., Leipzig, L. Voss*).

Znany z wielu udatnych prac na polu ekonomicznem i bezwątpienia jeden z pierwszych ekonomistów ruskich, p. Bezobrazow, ogłosił w pamiętnikach akademji nauk w Petersburgu pracę swą o podatkach od aktów — która wyszła w francuskim przekładzie pod powyższym tytułem. Dziełko to odznacza się wielką erudycją i dobrym sądem o rzeczy. Szczególniéj ciekawe jest porównanie praw obowiązujących w rozmaitych krajach Europy pod względem podatku od aktów, zmiany własności (mutation), stempla i t. p. Podajemy z tego ustępu krótką tabelkę, wykazującą stosunek podatku w mowie będącego do ogółu dochodów publicznych, oraz ile z niego przypada na głowę ludności.

	Stosunek do ogółu dochodów	*Ilość na głowę w rublach*
Francja	22%	2,66
Belgja	19	1,59
Anglja	14	2,29
Włochy	13½	0,87
Holandja	12½	1,92
Austrja	10	0,75
Portugalja	7½	0,32½
Hiszpanja	7	0,63
Szwecja	4	0,12
Prusy	3½	0,25
Rosja	3	0,13½

— **Zniesienie cła wywozowego od towarów leśnych w Rosji.** Na przedstawienie ministra finansów, decyzją Rady Państwa, Najwyżéj zatwierdzoną, zniesione zostało cło wywozowe od towarów leśnych: drzewa, kory, plecionek, żywicy, dziegciu i t. p. Postanowienie to stosuje się i do Królestwa Polskiego. Zastosowanie zaś do handlu azjatyckiego zalecone jest ministrowi finansów, który po zniesieniu się z namiestnikiem kaukazkim wniesie ten przedmiot do Rady Państwa.

— **Giełda we Lwowie** w tych dniach ma być otwarta.

— **Droga żelazna Ciechocińska.** W d. 28 czerwca otwartą została odnoga drogi ż. W.-Bydgoskiéj, z Alexandrowa do Ciechocinka,—długości, do warzelni soli, werst 7. Nazajutrz pociąg inauguracijny przebiegł tę linję w minut 10. Pociągi zwyczajne kursować będą raz na dzień, wychodząc z Al. o g. 2 m. 40, a stając w C. o 2 -- 55, z powrotem zaś, wychodząc z C. o g. 11 m 10, a stając w Al. o 11—30.

— **Koszta spławu (fracht) zboża z Królestwa do Gdańska w r. 1866,** (z wiadomości przez handlujących udzielonych.

Rzeki	*Punkt wyjścia*	*od łasztu (30 kor.) talarów*	
Bug—Wisła	Brześć Litewski	16	do 18
	Grono	13	— 15
Narew—Wisła	Tykocin	17	— 18
	Łomża	15	— 16
	Ostrołęka	13	— 14
	Pułtusk	8	— 10
Wisła	Puławy	16	— 17
	Warszawa	8	— 10
	Płock	6	— 7
	Włocławek	5	— 6
	Nieszawa	4½	— 5½

Sprostowania:

N. 24 str. 1 kol. 2 w. 20. zamiast *niegodne* powinno być *niedogodne*.
„ 26 „ 4 „ 2 „ 5. wyraz *narad* niewłaściwie wstawiony, winien być na końcu ustępu w wierszu 8-m.

W drukarni Gazety Polskiéj.